

Oikeustapauskokoelma

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS

TAMARA ČAPETA

11 päivänä joulukuuta 2025¹

Asia C-488/24

D.V.

vastaan

”Kigas” MB,

jossa asian käsittelyyn osallistuu

Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba

(Ennakkoratkaisupyyntö – Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (ylin yleinen tuomioistuin, Liettua))

Ennakkoratkaisupyyntö – Kuluttajansuoja – Kuluttajasopimukset –

Tavaroiden kansainvälisestä kuljetuksesta koostuva palvelu – Direktiivi 2011/83/EU –

Kuluttajan oikeuksia koskeva direktiivi – 5 artikla – Elinkeinonharjoittajien velvollisuus antaa

kuluttajille tietoja ennen sopimuksen tekemistä – Kyseisen velvollisuuden laajuus –

Sopimuksen pääominaisuuksia koskevat tiedot – Palvelun kokonaishintaa koskevat tiedot –

Tulleja koskevat tiedot – Direktiivi 2005/29/EY – Sopimattomia kaupallisia menettelyjä koskeva

direktiivi – Yleissopimus tavarankansainvälisessä tiekuljetuksessa käytettävästä

rahtisopimuksesta (CMR-sopimus) – 7 artikla

I Johdanto

1. Käsiteltävä ennakkoratkaisupyyntö koskee kuluttajan ja elinkeinonharjoittajan tekemää sopimusta tavaroiden kansainvälisestä kuljetuksesta. Kyseinen sopimus käsitti useiden kyseisen kuluttajan henkilökohtaisten tavaroiden kuljettamisen Norjasta Liettuaan.

2. Kun tavaroita kuljettava ajoneuvo saapui Euroopan unionin alueelle, Ruotsin tulliviranomaiset pysäyttivät elinkeinonharjoittajan työntekijän ja ilmoittivat hänelle, että kuljetettavista tavaroista oli maksettava tullia. Tullit maksanut elinkeinonharjoittaja pyysi kuluttajaa korvaamaan ne sille. Kuluttaja kuitenkin kieltäytyi maksamasta tulleja vastaavaa määrää sillä perusteella, että elinkeinonharjoittaja oli laiminlyönyt velvollisuuttaan antaa kuluttajalle tietoja ennen sopimuksen tekemistä, kun se ei ollut ilmoittanut hänelle tavaroiden kuljetukseen sovellettavista asiaankuuluvista tullimenettelyistä.

¹ Alkuperäinen kieli: englanti.

3. Direktiivissä 2011/83/EU (jäljempänä kuluttajan oikeuksia koskeva direktiivi)² asetetaan vaatimukset tiedoista, jotka elinkeinonharjoittajien on annettava kuluttajille ennen sopimuksen tekemistä, ja niiden tarkoituksena on saavuttaa asianmukainen tasapaino kuluttajansuojan korkean tason ja yritysten kilpailukyvyn välillä.³ Kyseisessä direktiivissä ei kuitenkaan määritellä nimenomaisesti tämän tiedontovelvollisuuden laajuutta, eikä kyseisen säännöksen sanamuodosta ilmene selvästi, miten pitkälle elinkeinonharjoittajien, jotka tarjoavat tavaroiden kansainvälisestä kuljetuksesta koostuvaa palvelua, on tarkemmin ottaen mentävä täyttääkseen tämän velvollisuuden.

4. Tämän epäselvyyden vuoksi Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (ylin yleinen tuomioistuin, Liettua), joka on ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin käsiteltävässä asiassa, pyytää unionin tuomioistuinta tulkitsemaan, onko kuluttajan oikeuksia koskevan direktiivin 5 artiklan 1 kohta ymmärrettävä siten, että elinkeinonharjoittajalla, joka tarjoaa kansainvälistä kuljetuspalvelua kuluttajalle, on velvollisuus ilmoittaa kyseiselle kuluttajalle kuljetukseen sovellettavista tullimenettelyistä.

II Pääasian tosiseikat, ennakkoratkaisukysymykset ja menettely unionin tuomioistuimessa

5. Pääasian valittajana oleva D.V. (tavaroiden lähettäjä ja kuluttaja) teki puhelimitse suullisen sopimuksen vastapuolena olevan ”Kigas” MB:n (jäljempänä Kigas) kanssa tavaroiden kuljetuksesta.

6. Kyseisen sopimuksen mukaan Kigas, joka on rajoitetun vastuun henkilöyhtiö, kuljettaisi D.V:lle kuuluvat tavarat eli kaksi moottoripyörää, nelipyörän, kaksi pesukonetta ja kaksi kuivausrumpua Norjasta Liettuaan 450 euron hintaan. Asianosaiset eivät tehneet kirjallista kuljetussopimusta eivätkä laatineet rahtikirjaa, joissa olisi määritetty kuljetuksen yksityiskohdat.

7. D.V. luovutti tavarat Kigasille Norjassa 16.6.2020. Todistajanlausunnossa todettiin, että Kigasin työntekijä kysyi D.V:ltä tavaroiden luovutuksen yhteydessä, oliko tarpeen pysähtyä tullissa, mutta D.V. selitti, että tavarat kuljetettiin hänelle itselleen.

8. Kigasin työntekijä pysäytettiin kuljetustoimeksiannon aikana 17.6.2020 Norjan ja Ruotsin välisellä rajalla, ja Ruotsin tulliviranomaisten tarkastettua tavarat päätettiin, että Euroopan unioniin tuoduista tavaroista oli tehtävä tulli-ilmoitus. Samana päivänä tehtiin tulli-ilmoitus, jossa kuljetettavista tavaroista maksettavien tullien määräksi vahvistettiin 40 899 Ruotsin kruunua (SEK) (3 890,59 euroa), jotka Kigas maksoi.

9. Kigas esitti 18.6.2020 D.V:lle 4 340,59 euron suuruisen laskun (450 euroa rahdinkuljetuspalvelusta ja 3 890,59 euroa Ruotsin tulliviranomaisten tavaroille määräämistä tulleista).

10. Rahdinkuljettaja toimitti 20.6.2020 kaikki muut D.V:n tavarat paitsi toisen moottoripyörän sovittuun paikkaan Liettuaan. Kigas ilmoitti myöhemmin D.V:lle luovuttavansa haltuun ottamansa moottoripyörän, kun D.V. on maksanut edellä mainitun laskun.

² Kuluttajan oikeuksista, neuvoston direktiivin 93/13/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 1999/44/EY muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 85/577/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/7/EY kumoamisesta 25.10.2011 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EUVL 2011, L 304, s. 64).

³ Ks. kuluttajan oikeuksia koskevan direktiivin johdanto-osan neljäs perustelukappale.

11. Tämän jälkeen D.V. nosti Kigasia vastaan Kauno apylinkės teismasissa (Kaunasin alioikeus, Liettua) kanteen, jossa hän vaati, että kyseinen tuomioistuin yhtäältä toteaa, että Kigasın 18.6.2020 esittämä lasku on aiheeton ja ettei D.V:llä ole velvollisuutta maksaa laskussa mainittuja tullimaksuja, ja velvoittaa Kigasın laatimaan uuden laskun, jossa mainitaan vain 450 euron suuruinen palvelumaksu, sekä toisaalta velvoittaa Kigasın palauttamaan haltuun ottamansa moottoripyörän D.V:lle viipymättä.

12. Kigas nosti samassa tuomioistuimessa vastakanteen, jossa se vaati, että mainittu tuomioistuin velvoittaa D.V:n maksamaan ensinnäkin 450 euroa tavaroiden kuljettamisesta ja toiseksi 3876,76 euroa vahingonkorvausta.

13. D.V. väitti Kauno apylinkės teismasissa, ettei Kigas ollut noudattanut kuluttajan oikeuksia koskevan direktiivin 5 artiklan mukaista velvollisuuttaan antaa hänelle tarvittavat tiedot ennen sopimuksen tekemistä.

14. Kyseisessä säännöksessä säädetään velvollisuudesta antaa tietoja *muiden kuin* etäsopimusten ja muualla kuin elinkeinonharjoittajan toimitiloissa tehtyjen sopimusten yhteydessä. Vaikka pääasiassa kyseessä oleva sopimus tehtiin puhelimitse ja sitä voitaisiin näin ollen pitää kuluttajan oikeuksia koskevan direktiivin 6 artiklan mukaisena etäsopimuksena tai muualla kuin elinkeinonharjoittajan toimitiloissa tehtynä sopimuksena, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin vahvisti unionin tuomioistuimen tietopyyntöön antamassaan vastauksessa, että pääasiassa kyseessä olevaa sopimusta on pidettävä muuna kuin etäsopimuksena tai muualla kuin elinkeinonharjoittajan toimitiloissa tehtynä sopimuksena ja että siihen sovelletaan siten kuluttajan oikeuksia koskevan direktiivin 5 eikä 6 artiklaa.

15. Kuluttajan oikeuksia koskevan direktiivin 5 artiklan 1 kohdan a ja c alakohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Ennen kuin kuluttaja tulee sidotuksi muuhun kuin etäsopimukseen tai muualla kuin elinkeinonharjoittajan toimitiloissa tehtyyn sopimukseen taikka vastaavaan tarjoukseen, elinkeinonharjoittajan on annettava kuluttajalle selvällä ja ymmärrettävällä tavalla seuraavat tiedot, elleivät nämä tiedot ilmene muutoin asiayhteydestä:

a) tavaroiden tai palvelujen pääominaisuudet, siinä laajuudessa kuin viestimen ja tavaroiden tai palvelujen kannalta on asianmukaista;

– –

c) tavaroiden tai palvelujen kokonaishinta veroineen tai, jos tavaran tai palvelun luonteesta johtuen hintaa ei voida kohtuudella laskea etukäteen, hinnan laskutapa sekä tapauksen mukaan kaikki muut rahti-, toimitus- tai postikulut tai, jos näitä kuluja ei voida kohtuudella laskea etukäteen, se seikka, että tällaisia lisäkuluja voi joutua maksamaan”.

16. Näiden säännösten perusteella D.V. väitti, että Kigas ei ollut noudattanut kuluttajan oikeuksia koskevan direktiivin 5 artiklan mukaista velvollisuuttaan, kun se ei antanut hänelle asiaankuuluvia tietoja tulleista. Mainitun laiminlyönnin seurauksena D.V. katsoi, ettei hän ole velvollinen maksamaan tulleja.

17. Kigas puolestaan väitti, ettei sillä ole kuluttajan oikeuksia koskevan direktiivin 5 artiklan nojalla velvollisuutta antaa D.V:lle tietoa tulleista tai tullimenettelyissä tarvittavista asiakirjoista. Toissijaisesti Kigas väitti, että CMR-sopimuksen⁴ 11 artiklan mukaisesti oli itse asiassa D.V:n, joka on tavaroiden lähettäjä, velvollisuus antaa rahdinkuljettajalle asiaankuuluvat tiedot tulleista.

18. CMR-sopimuksen 11 artiklan 1 ja 2 kappaleessa määrätään seuraavaa:

”1. Tulli- ym. muodollisuuksia varten, jotka on täytettävä ennen tavarantoimittajan luovuttamista vastaanottajalle, lähettäjän on liitettävä rahtikirjaan tai asetettava rahdinkuljettajan käytettäväksi tarvittavat asiakirjat ja annettava rahdinkuljettajalle kaikki tämän pyytämät tiedot.

2. Rahdinkuljettaja ei ole velvollinen tutkimaan, ovatko nämä asiakirjat ja tiedot oikeita tai täydellisiä. Lähettäjä on rahdinkuljettajalle vastuussa vahingosta, [joka] aiheutuu siitä, että tällainen asiakirja tai tieto puuttuu tai on epätäydellinen tahi väärä, ei kuitenkaan milloin rahdinkuljettaja on syylistynyt virheeseen tai laiminlyöntiin.”

19. Kauno apylinkės teismas hyväksyi 17.5.2023 antamassaan tuomiossa D.V:n nostaman kanteen osittain ja Kigasın nostaman vastakanteen kokonaisuudessaan, velvoitti Kigasın palauttamaan moottoripyörän D.V:lle ja velvoitti D.V:n maksamaan Kigasille 450 euroa tavaroiden kuljettamisesta ja 3 876,76 euroa vahingonkorvausta.

20. Kyseisestä tuomiosta valitettiin Kauno apygardos teismasiin (Kaunasın alueellinen tuomioistuin, Liettua), joka vahvisti alioikeuden tuomion 16.11.2023 antamallaan tuomiolla.

21. Kyseiset tuomioistuimet katsoivat, että käsiteltävässä asiassa voidaan soveltaa sekä Liettuan tasavallan siviilikoodeksin (Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas) kuluttajasopimuksia koskevia säännöksiä että CMR-sopimuksen määräyksiä. Ne myös huomauttivat, että jos kuluttajasuhteita koskevan kansallisen lainsäädännön ja CMR-sopimuksen 11 artiklan määräysten välillä on ristiriita, viimeksi mainittu on ensisijainen. Tämän päättelyn perusteella ja yhtyen Kigasın näkemykseen kyseiset tuomioistuimet katsoivat, että tavaroiden lähettäjä D.V. oli laiminlyönyt velvollisuutensa antaa Kigasille tullimuodollisuuksien suorittamiseen tarvittavat asiakirjat ja tiedot ja että D.V. oli sen vuoksi velvollinen korvaamaan Kigasille tullimaksuista aiheutuneet kustannukset.

22. Kauno apygardos teismasin tuomion antamisen jälkeen D.V. valitti siitä nyt käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisua pyytäneeseen tuomioistuimeen.

23. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustele, onko kuluttajan oikeuksia koskevan direktiivin 5 artiklan 1 kohdan a alakohtaa tulkittava siten, että elinkeinonharjoittajalla, joka tarjoaa kansainvälisen kuljetuspalvelun kuluttajalle, on velvollisuus ilmoittaa kyseiselle kuluttajalle kuljetukseen sovellettavista tullimenettelyistä.

24. Jos tällainen velvollisuus on olemassa, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyytää selventämään sen laajuutta ja ulottuvuutta. Tarkemmin ottaen se pohtii, edellyttääkö kyseinen tiedonantovelvollisuus, että elinkeinonharjoittaja yhtäältä yksilöi kuluttajalle nimenomaiset asiakirjat, jotka on esitettävä tulliviranomaisille, ja toisaalta laskee ja ilmoittaa kuluttajalle sovellettavien tullien tarkat määrät, vai riittääkö, että se pelkästään ilmoittaa kuluttajalle siitä mahdollisuudesta, että tavaroista *saatetaan* kantaa tullia.

⁴ Yleissopimus tavarantoimittajan kansainvälisessä tiekuljetuksessa käytettävästä rahtisopimuksesta, allekirjoitettu Genevessä (Sveitsi) 19.5.1956 (jäljempänä CMR-sopimus).

25. Vaikka Kigas on tavaroiden kansainvälisiin kuljetuksiin erikoistunut yritys, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on kuitenkin epävarma siitä, olisiko oikeasuhteista säilyttää sille taakka selvittää kunkin sille kuljetettavaksi luovutettavan tavarán erityispiirteet ja kuhunkin kuljetukseen liittyvät vaatimukset sovellettavien tullien laskemista varten.

26. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin huomauttaa, että vastaus kysymykseen sen kuluttajan oikeuksia koskevan direktiivin 5 artiklan mukaisen elinkeinonharjoittajan velvollisuuden laajuudesta ja ulottuvuudesta, jonka mukaisesti sen on annettava kuluttajalle tietoa kansainvälisen kuljetuksen aikana sovellettavista tullimenettelyistä, antaa sille mahdollisuuden todeta, kumman pääasian oikeudenkäynnin asianosaisen olisi vastattava tullimenettelyyn liittyvän laiminlyönnin kielteisistä seurauksista, ja sitten määrittää, kumman asianosaisista on vastattava Kigasín kuljetuksen aikana maksamista tulleista aiheutuneista kustannuksista.

27. Tässä tilanteessa Lietuvos Aukščiausiasis Teismas päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

- ”1) Onko [kuluttajan oikeuksia koskevan direktiivin] 5 artiklan 1 kohdan a alakohdassa, jossa elinkeinonharjoittaja velvoitetaan antamaan kuluttajalle tietoja palvelujen ominaisuuksista, tulkittava siten, että elinkeinonharjoittaja, joka tarjoaa kuluttajalle kansainvälistä rahdinkuljetuspalvelua, on velvollinen tiedottamaan kuluttajalle rahtikuljetukseen sovellettavista tullimenettelyistä? Jos [kuluttajan oikeuksia koskevan direktiivin] 5 artiklan 1 kohdan a alakohdassa on tulkittava siten, että siinä velvoitetaan elinkeinonharjoittaja tiedottamaan kuluttajalle kansainväliseen rahtikuljetukseen sovellettavista tullimenettelyistä, riittääkö, että elinkeinonharjoittaja ilmoittaa, että lähettäjän (kuluttajan) on huolehdistava tullimenettelyihin tarvittavista asiakirjoista ja maksettava tullit, vai täytyykö elinkeinonharjoittajan antaa yksityiskohtaiset tiedot (luettelo) tulliviranomaisille esitettävistä nimenomaisista asiakirjoista ja kannettavasta tullista (tullimaksun määrästä)?
- 2) Sisältyykö elinkeinonharjoittajalle [kuluttajan oikeuksia koskevan direktiivin] 5 artiklan 1 kohdan c alakohdassa asetettuun velvollisuuteen antaa kuluttajalle tietoa tavaroiden tai palveluiden hinnasta veroineen tai, jos tavarán tai palvelun luonteesta johtuen hintaa ei voida kohtuudella laskea etukäteen, hinnan laskutavasta sekä tapauksen mukaan kaikista muista rahti-, toimitus- tai postikuluista tai, jos näitä kuluja ei voida kohtuudella laskea etukäteen, siitä seikasta, että tällaisia lisäkuluja voi joutua maksamaan, myös kansainvälistä rahdinkuljetuspalvelua tarjoavan elinkeinonharjoittajan osalta velvollisuus tiedottaa kuluttajalle tietystä rahtikuljetuksesta kannettavasta tullista (tullikannoista ja tullimaksun määrästä)?”

28. Kirjallisia huomautuksia unionin tuomioistuimelle esittivät Tšekin ja Liettuan hallitukset sekä Euroopan komissio.

29. Unionin tuomioistuin päätti työjärjestyksensä 76 artiklan 2 kohdan mukaisesti, ettei istuntoa asianosaisten kuulemiseksi pidetä.

III Asian tarkastelu

A Alustavat huomautukset ennakkoratkaisukysymyksistä

30. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämät kaksi kysymystä on syytä käsitellä yhdessä. Se pyrkii kysymyksillään selvittämään lähinnä, onko kuluttajan oikeuksia koskevan direktiivin 5 artiklan 1 kohdassa elinkeinonharjoittajille asetettua velvollisuutta antaa kuluttajille tietoja luovutettujen tavaroiden tai suoritettujen palvelujen pääominaisuuksista (5 artiklan 1 kohdan a alakohta) ja tavaroiden tai palvelujen kokonaishinnasta (5 artiklan 1 kohdan c alakohta) tulkittava siten, että se käsittää elinkeinonharjoittajien velvollisuuden antaa tietoja tullimenettelyistä, joita kyseisiin tavaroihin tai palveluihin saatetaan soveltaa, ja jos näin on, niin miten yksityiskohtaisia näiden tietojen on oltava.

31. Ennen näitä kysymyksiä koskevan tarkasteluni aloittamista on mielestäni hyödyllistä hieman taustoittaa ensinnäkin tullien soveltamista Norjasta Euroopan unionin alueelle saapuviin tavaroihin (B osa) ja toiseksi CMR-sopimuksen 11 artiklan merkityksellisyyttä käsiteltävässä asiassa (C osa).

32. Tämän jälkeen tarkastelen ennakkoratkaisukysymyksiä kahdessa vaiheessa.

33. Ensin käsittelen sitä, voidaanko tullimenettelyjä perustellusti pitää yhtenä tavaroiden kansainvälisen kuljetuspalvelun kuluttajan oikeuksia koskevan direktiivin 5 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetuista pääominaisuuksista. Tämän tarkastelun perusteella päätän, että tavaroiden kansainvälisen kuljetussopimuksen yhteydessä pääominaisuuksien käsitettä on tulkittava siten, että se käsittää tullimenettelyt ja että tällaista palvelua tarjoavalle elinkeinonharjoittajalle asetetaan siten velvollisuus antaa kuluttajalle ennen sopimuksen tekemistä tiedot siitä, että kuljetettavista tavaroista *saatetaan* kantaa tullia (D osa).

34. Toiseksi tarkastelen tämän velvollisuuden laajuutta. Tarkemmin sanoen selvitän, edellyttääkö kyseinen velvollisuus, että elinkeinonharjoittaja antaa kuluttajalle yksityiskohtaisia tietoja tullimenettelyjä varten esitettävistä nimenomaisista asiakirjoista sekä tullikannoista ja tullimaksujen määristä, jotta voidaan laskea kuhunkin kuljetukseen sovellettavien tullien kokonaismäärä (E osa).

B Tullimenettelyjen tausta käsiteltävässä asiassa

35. Vaikka Norja on Euroopan talousalueen (ETA) jäsen, se ei kuulu Euroopan unionin tulliliittoon. Euroopan talousalueesta tehdyllä sopimuksella (jäljempänä ETA-sopimus) unionin sisämarkkinat ulotetaan koskemaan Norjaa varmistamalla unionin tuotesäännösten mukaisten tavaroiden vapaa liikkuvuus; sillä ei kuitenkaan poisteta tullirajoja tai -muodollisuuksia Norjan ja Euroopan unionin välillä.⁵

36. Kaikki Norjasta Euroopan unionin tullialueelle kuljetettavat tavarat on siten esitettävä tullille saapumispaikassa, ja niihin sovelletaan tuontimenettelyjä ja -tulleja, ellei sovelleta tiettyä poikkeusta tai etuuskohtelua.

⁵ Ks. vastaavasti ETA-sopimuksen II osassa olevan 3 luvun, jonka otsikko on ”Tulliasian yhteistyö ja kaupan helpottaminen”, 21 artikla.

37. ETA-sopimuksen mukaan tavarat, joiden alkuperä on Norjassa ja joihin on liitetty tarvittavat asiakirjat, jotka osoittavat niiden etuuskohteluun oikeuttavan alkuperän, voivat olla oikeutettuja tullittomuuteen, kun ne tuodaan Euroopan unioniin.

38. Tavaroihin, joiden alkuperä ei ole Norjassa tai joiden etuuskohteluun oikeuttavaa alkuperää ei voida osoittaa, sovelletaan kuitenkin EU:n yhteistä tullitariffia ja sovellettavaa tuonnin arvonnäisäveroa tai sovellettavia valmisteveroja riippumatta siitä, ovatko kuljetettavat tavarat tarkoitettu henkilökohtaiseen käyttöön vai ovatko ne osa liiketoimea.⁶

39. Tässä kohden on aiheellista huomauttaa, ettei ennakkoratkaisupyyntöstä käy selvästi ilmi, oliko D.V:n lukuun kuljetettavien tavaroiden alkuperä EU vai Norja vai jokin muu kolmas maa ja ovatko tavarat siten mahdollisesti vapautettu tulleista.

40. Kuten edellä todettiin, jotta henkilö voi käyttää tällaista poikkeusta, tavaroihin olisi joka tapauksessa pitänyt liittää tarvittavat asiakirjat, jotka osoittavat niiden alkuperän, kun ne esitettiin tulliviranomaisille Ruotsissa. Pääasian asianosaiset eivät kuitenkaan ole kiistäneet, että D.V. (lähettäjä/kuluttaja) ei toimittanut Kigasille (rahdinkuljettaja/elinkeinonharjoittaja) tällaisiin menettelyihin liittyviä asiakirjoja ja tietoja. Käsiteltävässä asiassa on myös riidatonta, ettei Kigas antanut D.V:lle yksityiskohtaisia tietoja tullimenettelyistä sekä sovellettavista vapautuksista ja niiden vaatimuksista.

C CMR-sopimuksen 11 artiklan sovellettavuus käsiteltävässä asiassa

41. Ennen kuin tutkin elinkeinonharjoittajalle kuuluvan ennen sopimuksen tekemistä annettavia tietoja koskevan velvollisuuden sisältöä ja laajuutta tullien osalta käsittelen lyhyesti väitteitä, joita Kigas esitti CMR-sopimuksen 11 artiklasta ja joita Tšekin hallitus tuki kirjallisissa huomautuksissaan.

42. Tšekin hallitus puoltaa elinkeinonharjoittajan tiedonantovelvollisuuden suppeaa tulkintaa ja väittää, että tavaroiden kansainvälinen kuljetussopimus, johon ei sisälly tullivälityspalvelua (kuten käsiteltävässä asiassa vaikuttaa olevan),⁷ velvoittaa elinkeinonharjoittajan ainoastaan kuljettamaan tavarat eikä siinä siten aseteta elinkeinonharjoittajalle velvollisuutta antaa kuluttajalle tietoja sovellettavista tulleista, koska tällainen palvelu ei kuulu sovittuun sopimukseen.

43. Tšekin hallitus vetoaa tämän väitteensä tueksi CMR-sopimuksen 11 artiklaan, jossa asetetaan tavaroiden lähettäjälle (joka on myös kuluttaja käsiteltävässä asiassa) velvollisuus toimittaa elinkeinonharjoittajille tarvittavat asiakirjat ja kaikki muut tiedot, joita elinkeinonharjoittaja tarvitsee tullimenettelyjen toteuttamista varten. Ennen kuin arvioidaan, olisiko tällaisen kuluttajan velvollisuuden vaikutettava elinkeinonharjoittajalle kuuluvaan ennen sopimuksen tekemistä annettavia tietoja koskevaan velvollisuuteen, on ensin tarpeen tarkastella kyseisen yleissopimuksen sovellettavuutta käsiteltävän asian tosiseikkoihin.

44. CMR-sopimus on ensisijainen oikeudellinen väline rahdinkuljettajan vastuuta määritettäessä tavarankansainvälisessä tiekuljetuksessa. Kyseistä yleissopimusta sovelletaan sen 1 artiklan mukaan jokaiseen sopimukseen, joka koskee ajoneuvolla korvausta vastaan tiellä suoritettavaa

⁶ Ks. vastaavasti ETA-sopimuksen II osassa olevan 1 luvun, jonka otsikko on ”Peruseriaatteen”, 8 artiklan 2 kohta, 9 ja 10 artikla.

⁷ Tällaisessa palvelussa elinkeinonharjoittaja toimii tulliasioitsijana tai -edustajana kuluttajan puolesta ja sitoutuu varmistamaan, että tulli-ilmoitus on oikein, että tullit ja verot hoidetaan asianmukaisesti ja että maksu saadaan, jotta tavarat voivat siirtyä rajojen yli sujuvasti. Ennakkoratkaisupyyntöä esittämistä koskevan päätöksen perusteella asianosaiset vaikuttavat olevan yhtä mieltä siitä, ettei tällaista sopimusta tehty.

tavaran kuljetusta, kun paikkakunta, jossa tavara on otettu kuljetettavaksi ja määräpaikka, niin kuin ne on sopimuksessa ilmoitettu, sijaitsevat eri valtioissa, joista ainakin toinen on sopimusvaltio.

45. Käsiteltävän asian riidassa on kyse tavaran tiekuljetuksesta tehdystä rahtisopimuksesta, jossa paikaksi, jossa tavarat otetaan kuljetettaviksi, oli sovittu Norjassa oleva osoite ja niiden määräpaikaksi Liettuaossa oleva osoite. Koska sekä Norja että Liettua ovat CMR-sopimuksen sopimuspuolia,⁸ yleissopimuksen 1 artiklassa sen soveltamiselle asetetut edellytykset täyttyvät täysimääräisesti.⁹

46. CMR-sopimuksessa määrätään ensisijaisesti rahdinkuljettajan velvollisuuksista ja rajoitetusta vastuusta kansainvälisessä tieliikenteessä, ja siinä edellytetään, että tavaroiden lähettäjä toimittaa rahdinkuljettajalle tullimuodollisuuksien suorittamiseen tarvittavat asiakirjat ja tiedot.

47. Aluksi on kuitenkin huomautettava, että kuten Liettuan hallitus kirjallisissa huomautuksissaan totesi, CMR-sopimus ei ”suinkaan kata kaikkia yksityisoikeudellisia kysymyksiä, jotka tulevat esille tavaroiden tiekuljetusta koskevan sopimuksen yhteydessä”, eikä sillä säännellä kuluttajansuojaan liittyviä kysymyksiä (kuten elinkeinonharjoittajien tiedonantovelvollisuuteen liittyviä kysymyksiä), kun sopimus tehdään kuluttajan ja elinkeinonharjoittajan välillä.¹⁰

48. Lisäksi CMR-sopimuksen 11 artiklan mukainen kuluttajan velvollisuus toimittaa elinkeinonharjoittajalle tullimuodollisuuksissa tarvittavat tiedot ja asiakirjat syntyy vasta sen *jälkeen*, kun tavaroiden kansainvälinen kuljetussopimus on tehty.

49. Tämän sopimuksen tekemistä seuraavan velvollisuuden ei siten voida ymmärtää sulkevan pois elinkeinonharjoittajalle kuuluvaa velvollisuutta antaa kuluttajalle ennen sopimuksen tekemistä tietoja sovellettavista tullimenettelyistä ja asiakirjoista, jotka kuluttajan on mahdollisesti toimitettava rahdinkuljettajalle. Toisenlainen päätelmä olisi nähdäkseni ristiriidassa kuluttajansuojan korkean tason takaamista koskevan kuluttajan oikeuksia koskevan direktiivin kokonaistavoitteen kanssa.

50. Lähettäjän velvollisuus toimittaa tällaisia asiakirjoja syntyy näin ollen vasta, kun sopimuksesta on sovittu, eikä sen siten pitäisi vaikuttaa elinkeinonharjoittajalle kuuluvaan velvollisuuteen antaa tietoja ennen sopimuksen tekemistä.

D Onko tulleja pidettävä yhtenä tavaroiden kansainvälisen kuljetussopimuksen pääominaisuuksista?

51. Kuluttajan oikeuksia koskevan direktiivin 5 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetään selkeästi, että ennen tavaraa tai palvelua koskevan sopimuksen tekemistä elinkeinonharjoittajan on annettava kuluttajalle kaikki asiaankuuluvat tiedot kyseisen tavaran tai palvelun pääominaisuuksista.

⁸ Ks. Yhdistyneiden kansakuntien sopimussarja, nide 1208, s. 427, saatavilla osoitteessa: https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mdsg_no=XI-B-11-a&chapter=11&clang=en.

⁹ Ks. analogisesti tuomio 4.5.2010, TNT Express Nederland (C-533/08, EU:C:2010:243, 34 ja 35 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

¹⁰ Ks. vastaavasti Yhdistyneet kansakunnat, *Commentary on the Convention of 19 May 1956 on the Contract for the International Carriage of Goods by Road (CMR)*, 1975, s. 4, 9 kohta, saatavilla osoitteessa: <https://unece.org/fileadmin/DAM/trans/doc/2006/sc1cmr/commentary.pdf>.

52. Tavaroiden kansainvälistä kuljetusta koskevien sopimusten yhteydessä ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin huomauttaa, että pääominaisuuksien käsitettä voidaan tulkita joko suppeasti eli siten, että siihen kuuluvat ainoastaan tiedot kuljetusta koskevasta oikeussuhteesta (kuten tavaroiden nouto- ja toimituspaikka, reitti ja hinta) muttei tietoja tullimenettelyistä ja niissä tarvittavista asiakirjoista, tai laajasti eli siten, että pääominaisuuksien käsitteeseen kuuluvat tiedot kuljetukseen sovellettavista tullimenettelyistä.

53. Tiedonantovelvollisuus on ymmärrettävä niiden tavoitteiden laajemmassa asiayhteydessä, joihin unionin lainsäätäjä pyrkii kyseisellä direktiivillä.

54. Tämä huomioon ottaen on todettava, että kuluttajan oikeuksia koskevan direktiivin 1 artiklassa määritettyjen tavoitteiden, joita ovat sisämarkkinoiden moitteettomaan toimintaan myötävaikuttaminen ja kuluttajansuojan korkean tason saavuttaminen, vuoksi kyseisen direktiivin soveltamisalaa¹¹ ja siten sen 5 artiklassa tarkoitettua tietojen käsitettä on tulkittava laajasti.

55. Vaikka unionin tuomioistuin onkin antanut vain vähän oikeuskäytäntöä, jossa käsitellään kuluttajan oikeuksia koskevan direktiivin 5 artiklan mukaisen tiedonantovelvollisuuden laajuutta, joitakin hyödyllisiä ohjeita siitä, miten unionin tuomioistuimen olisi tulkittava kyseisen velvollisuuden laajuutta, voidaan nähdäkseni johtaa sen tulkinnasta siitä, milloin kyseessä voi olla niiden olennaisten tietojen harhaanjohtava mainitsematta jättäminen, jotka elinkeinonharjoittajan on annettava kuluttajalle ennen sopimuksen tekemistä sopimattomia kaupallisia menettelyjä koskevan direktiivin¹² 7 artiklan nojalla.

56. Unionin tuomioistuin on jo todennut, että kuluttajan oikeuksia koskevan direktiivin ja sopimattomia kaupallisia menettelyjä koskevan direktiivin käsitteitä on mahdollisuuksien mukaan tulkittava yhtenäisesti, koska molemmat direktiivit perustuvat SEUT 114 artiklaan ja niillä pyritään takaamaan korkeatasoinen kuluttajansuoja siinä lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten muodostamassa kehyksessä, jonka ne kattavat.¹³

57. Unionin tuomioistuin voi siten käyttää sopimattomia kaupallisia menettelyjä koskevaa direktiiviä ja sen yhteydessä kehittyntä oikeuskäytäntöä ohjenuorana kuluttajan oikeuksia koskevan direktiivin tulkinnassa ja tarkemmin ottaen perustana sen määrittämiselle, tarkoittiko unionin lainsäätäjä, että jälkimmäisen direktiivin 5 artiklassa säädetty tiedonantovelvollisuus sisältää velvollisuuden antaa kuluttajalle tietoja tullimenettelyistä, kun kyseessä on tavaroiden kansainvälistä kuljetusta koskeva sopimus.

¹¹ Ks. tuomio 24.2.2022, Tiketa (C-536/20, EU:C:2022:112, 30 kohta).

¹² Sopimattomista elinkeinonharjoittajien ja kuluttajien välisistä kaupallisista menettelyistä sisämarkkinoilla ja neuvoston direktiivin 84/450/ETY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 97/7/EY, 98/27/EY ja 2002/65/EY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta 11.5.2005 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/29/EY (EUVL 2005, L 149, s. 22; jäljempänä sopimattomia kaupallisia menettelyjä koskeva direktiivi).

¹³ Ks. molemmissa direktiiveissä käytetystä elinkeinonharjoittajan käsitteestä tuomio 24.2.2022, Tiketa (C-536/20, EU:C:2022:112, 29 kohta). Tämä kuluttajan oikeuksia koskevan direktiivin tulkinta ja soveltaminen vastaavat myös komission kyseisen direktiivin täytäntöönpanoa varten antamia ohjeita, joissa todetaan, että laatiessaan kuluttajan oikeuksia koskevaa direktiiviä unionin lainsäätäjä tukeutui sopimattomia kaupallisia menettelyjä koskevan direktiivin yhteydessä kehittyneeseen oikeuskäytäntöön. Ks. vastaavasti komission tiedonanto – Ohjeet kuluttajan oikeuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/83/EU tulkinnasta ja soveltamisesta (EUVL 2021, C 525, s. 1; jäljempänä komission tiedonanto), 1.1 kohta, jonka otsikko on ”Elinkeinonharjoittajan’ ja ’kuluttajan’ käsitteet”.

58. Sopimattomia kaupallisia menettelyjä koskevan direktiivin 7 artiklan 4 kohdasta ja sen yhteydessä kehittyneestä oikeuskäytännöstä¹⁴ ilmenee, että tiedot, jotka elinkeinonharjoittajan on annettava kuluttajalle ennen sopimuksen tekemistä, käsittävät kaikki *olennaiset tiedot*, joita keskivertokuluttaja tarvitsee kyseisen sopimuksen asiayhteyden mukaan perustellun kaupallisen ratkaisun tekemiseen ja joiden mainitsematta jättäminen saa tai todennäköisesti saa keskivertokuluttajan tekemään kaupallisen ratkaisun, jota hän muuten ei olisi tehnyt.¹⁵

59. Jos siis elinkeinonharjoittaja ei anna kuluttajalle tietoja, jotka olisivat todennäköisesti saaneet kyseisen kuluttajan tekemään toisenlaisen kaupallisen ratkaisun, jos hän olisi saanut tällaiset tiedot, tämä merkitsee kuluttajan oikeuksia koskevan direktiivin 5 artiklan mukaisen elinkeinonharjoittajalle kuuluvan velvollisuuden laiminlyöntiä.

60. Vaikuttaa siltä, että käsiteltävässä asiassa perusteena sen määrittämiselle, onko kuluttajan oikeuksia koskevan direktiivin 5 artiklan 1 kohdan a alakohtaa tulkittava siten, että elinkeinonharjoittajalla, joka tarjoaa kuluttajalle kansainvälistä kuljetuspalvelua, on velvollisuus ilmoittaa kyseiselle kuluttajalle sovellettavista tullimenettelyistä, on se, tekisikö kuluttaja – saatuaan tietoja asiaa koskevista tullimenettelyistä – todennäköisesti toisenlaisen kaupallisen ratkaisun.

61. Kun otetaan huomioon, että tullit saattavat nostaa kansainvälisen kuljetuksen kokonaiskustannuksia huomattavasti, kuten käsiteltävässä asiassa tapahtui,¹⁶ tullee voitaisiin uskoakseni sanoa olevan ehkäisevä vaikutus kuluttajiin, ja ne siten todennäköisesti saavat kuluttajat luopumaan kansainvälisten kuljetussopimusten tekemisestä.

62. Lisäksi se, mitkä ovat kuluttajan oikeuksia koskevan direktiivin 5 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaiset sopimuksen ”pääominaisuudet” päätettäessä siitä, mitä tietoja elinkeinonharjoittajan on annettava kuluttajalle ennen sopimuksen tekemistä, riippuu väistämättä siitä erityisestä asiayhteydestä, jossa sopimus tehdään.¹⁷ Kun otetaan huomioon tavaroiden kansainvälisten kuljetussopimusten rajat ylittävä luonne ja se seikka, että näistä tavaroista kannetaan tavallisesti tullee, voidaan perustellusti katsoa, että nämä tullit ovat yksi tämäntyyppisten sopimusten pääominaisuuksista.

63. Lisäksi se seikka, että CMR-sopimukseen, jolla säännellään tavaroiden kansainvälisiä kuljetussopimuksia, sisältyy erityisiä määräyksiä tullimenettelyihin liittyvistä velvollisuuksista, tukee sitä argumenttia, että nämä menettelyt kuuluvat tämäntyyppisten sopimusten kuluttajan oikeuksia koskevan direktiivin 5 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuihin pääominaisuuksiin.

¹⁴ Komissio huomauttaa edellä mainitussa tiedonannossaan, että elinkeinonharjoittajien olisi sovellettava kuluttajalle ilmoitettavien pääominaisuuksien valinnassa samaa lähestymistapaa kuin sopimattomia kaupallisia menettelyjä koskevan direktiivin 7 artiklan 4 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa eli ilmoitettava niistä ominaisuuksista, joita kuluttajat tarvitsevat tehdäkseen perustellun kaupallisen ratkaisun. Ks. komission tiedonannon 3.2 kohta, jonka otsikko on ”Elinkeinonharjoittajan toimitiloissa tehtyihin sopimuksiin, etäsopimuksiin ja muualla tehtyihin sopimuksiin sovellettavat yhteiset vaatimukset”.

¹⁵ Ks. analogisesti tuomio 23.1.2025, NEW Niederrhein Energie und Wasser (C-518/23, EU:C:2025:35, 32 kohta; jäljempänä tuomio NEW Niederrhein Energie).

¹⁶ Käsiteltävässä asiassa tullien seurauksena kuljetuksen kokonaiskustannukset olivat lähes 10 kertaa suuremmat kuin tarjottavan palvelun hinta (kokonaiskustannukset olivat yhteensä 4 340,59 euroa, josta kuljetuksen osuus oli 450 euroa).

¹⁷ Ks. analogisesti ja kuluttajan oikeuksia koskevan direktiivin 6 artiklan 1 kohdan c alakohdasta tuomio 10.7.2019, Amazon EU (C-649/17, EU:C:2019:576, 37 kohta).

64. Katson siis, että kun otetaan huomioon tavaroiden kansainvälisten kuljetussopimusten erityisluonne ja kuluttajan oikeuksia koskevalla direktiivillä tavoitellut päämäärät, kyseisen direktiivin 5 artiklan 1 kohdan a alakohtaa on tulkittava siten, että elinkeinonharjoittajalla, joka tarjoaa kuluttajalle kansainvälistä kuljetuspalvelua, on velvollisuus ilmoittaa kuluttajalle, että kuljetettavista tavaroista *saatetaan* kantaa tullia.

E Entä miten yksityiskohtaisia näiden tietojen on oltava?

65. Kun on todettu, että kuluttajan oikeuksia koskevan direktiivin 5 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että siinä asetetaan elinkeinonharjoittajille yleinen velvollisuus antaa kuluttajalle tietoja tavaroiden rajat ylittävän kuljetuksen aikana mahdollisesti sovellettavista tullimenettelyistä, on seuraavaksi tarpeen tutkia tämän nimenomaisen tiedonantovelvollisuuden laajuutta ja tarkastella etenkin sitä, edellyttääkö tämä velvollisuus, että elinkeinonharjoittaja antaa kuluttajalle yhtäältä yksityiskohtaisia tietoja tarvittavista asiakirjoista (5 artiklan 1 kohdan a alakohta) ja toisaalta yksityiskohtaisia tietoja kuljetukseen sovellettavista tullikannoista ja tullimaksujen määristä tarjottavan palvelun kokonaishinnan laskemista varten (5 artiklan 1 kohdan c alakohta), vai riittääkö, että annettavat tiedot ovat yleisluonteisempia.

66. Elinkeinonharjoittajan tiedonantovelvollisuuden laajuuden osalta ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedusteleo lähinnä, riittääkö elinkeinonharjoittajalle kuuluvan velvollisuuden ilmoittaa kuluttajalle siitä, että kuljetettaviin tavaroihin saatetaan soveltaa tullee, täyttämiseksi, että elinkeinonharjoittaja toteaa, että lähettäjän (kuluttaja) on vastattava tullimenettelyissä tarvittavista asiakirjoista, vai onko elinkeinonharjoittajan annettava yksityiskohtaisia tietoja (kuten luettelo) nimenomaisista asiakirjoista, jotka on esitettävä tulliviranomaisille.

67. Vaikuttaa siltä, että vastaus tähän kysymykseen riippuu viime kädessä elinkeinonharjoittajan tarjoamasta nimenomaisesta palvelusta ja tarkemmin ottaen siitä, sisältyykö sopimukseen tullivälityspalvelu, jossa elinkeinonharjoittaja sitoutuu toimimaan kuluttajan puolesta tullimenettelyjen toteuttamiseksi.

68. Tässä kohtaa on huomautettava, että noudattaakseen velvollisuuttaan antaa ennen sopimuksen tekemistä kuluttajalle kaikki olennaiset tiedot palvelun pääominaisuuksista elinkeinonharjoittajan, joka tarjoaa tavaroiden kansainvälistä kuljetuspalvelua, on ilmoitettava kuluttajalle, tarjotaanko tällaista tullivälityspalvelua osana tehtävää sopimusta ja kuka siten vastaa tullimuodollisuuksien suorittamiseen tarvittavista asiakirjoista, toisin sanoen elinkeinonharjoittaja (jos sopimukseen sisältyy välityspalvelu) vai kuluttaja (jos sopimukseen ei sisälly tällaista palvelua).

69. Vasta saatuaan tällaiset tiedot kuluttaja pystyy nähdäkseni tekemään perustellun kaupallisen ratkaisun, koska kuluttaja voi tällaisten tietojen perusteella päättää, hoitaako hän mieluummin tullimuodollisuudet itse vai antaako hän niiden hoitamisen tällaista palvelua tarjoavan elinkeinonharjoittajan tehtäväksi.

1. Tullivälityspalvelua tarjoavien elinkeinonharjoittajien tiedonantovelvollisuuden laajuus

70. Tavaroiden kansainvälistä kuljetuspalvelua tarjoavat elinkeinonharjoittajat voivat osana kyseistä sopimusta tarjota tullivälityspalvelua, jossa elinkeinonharjoittaja toimii kuluttajan tulliedustajana tulliviranomaisiin nähden.

71. Tällaisessa sopimuksessa elinkeinonharjoittaja toimii kuluttajan puolesta tulliviranomaisten kanssa asioitaessa suorittamalla tullilainsäädännössä säädettyjä toimia ja muodollisuuksia ja varmistaa, että menettelyt toteutetaan ja maksu vastaanotetaan, jotta tavarat voivat ylittää rajan sujuvasti.¹⁸

72. Jos tavaroiden kansainväliseen kuljetussopimukseen sisältyy tullivälityspalvelu, elinkeinonharjoittajalla on nähdäkseni velvollisuus antaa kuluttajalle yksityiskohtaisia tietoja tullimuodollisuuksien suorittamiseen tarvittavista nimenomaisista asiakirjoista. Tällaiset tiedot muodostavat väistämättä osan tarjottavasta palvelusta ja kuuluvat siten kuluttajan oikeuksia koskevan direktiivin 5 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisen elinkeinonharjoittajalle kuuluvaan ennen sopimuksen tekemistä annettavia tietoja koskevan velvollisuuden alaan.

73. Kyseisen direktiivin 5 artiklan 1 kohdan c alakohdassa asetetaan huomattava taakka elinkeinonharjoittajille, kun kyse on tarjottavan palvelun kokonaishintaa koskevien tietojen antamisesta mahdolliselle kuluttajalle. Kyseisessä säännöksessä paitsi edellytetään, että elinkeinonharjoittaja antaa kuluttajalle mahdollisuuksien mukaan tiedot tavaroiden kokonaishinnasta veroineen ja lisäkuluineen, myös säädetään, että jos kokonaishintaa ei voida kohtuudella laskea ennen sopimuksen tekemistä, elinkeinonharjoittajan on kuitenkin ilmoitettava kuluttajalle tapa, jolla kokonaishinta lasketaan.

74. Jos elinkeinonharjoittaja suostuu osana kansainvälistä kuljetuspalveluaan toimimaan kuluttajan puolesta hänen tulliedustajanaan, sen on sisällytettävä tämän palvelun hinta kuluttajalle ilmoittamaansa sopimuksen kokonaishintaan, jotta kuluttaja voi tehdä perustellun kaupallisen ratkaisun.

75. Tavaroiden kansainvälisten kuljetussopimusten yhteydessä elinkeinonharjoittajan ei kuitenkaan ole aina mahdollista laskea tullit sisältävää palvelun kokonaishintaa, kun otetaan huomioon, että itse tullimaksujen tarkkaa määrää ei aina voida kohtuudella laskea etukäteen ja se riippuu todennäköisesti useista eri tekijöistä.¹⁹

76. Tiedot sovellettavista tullikannoista ja tullimaksujen määristä sekä näiden eri tekijöiden soveltaminen kuuluvat kuluttajan oikeuksia koskevan direktiivin 5 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettuun ”hinnan laskutapaan”, ja ne ovat sellaisinaan olennaisia tietoja, joita keskivertokuluttaja tarvitsee perustellun kaupallisen ratkaisun tekemiseen.²⁰

77. Näin ollen elinkeinonharjoittaja, joka tarjoaa tullivälityspalvelua osana tavaroiden kansainvälistä kuljetussopimusta, voi täyttää 5 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettua velvollisuutensa antaa tietoja palvelun kokonaishinnasta veroineen ja lisäkuluineen ilmoittamalla kuluttajalle ennen sopimuksen tekemistä, että tavaroista on maksettava tullia, ja antamalla yksityiskohtaisia tietoja tiettyyn kuljetukseen sovellettavista tullikannoista ja tullimaksujen

¹⁸ Ks. tulliedustajista unionin tullikoodeksista 9.10.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013 (EUVL 2013, L 269, s. 1; jäljempänä unionin tullikoodeksi) 5 artiklan 6 alakohta ja 18 artikla.

¹⁹ Tullien osalta on kolme yleistä tekijää, jotka otetaan huomioon laskettaessa tulleja, jotka on maksettava tavaroiden tuonnin yhteydessä: tavaroiden arvo, tavaroiden tariffiluokitus ja tavaroiden alkuperä. Ks. yleisistä tiedoista tullimaksujen määrään vaikuttavista tekijöistä tullimaksujen laskemista käsittelevä komission verkkosivusto osoitteessa: https://taxation-customs.ec.europa.eu/customs/calculation-customs-duties_en.

²⁰ Ks. analogisesti tuomio NEW Niederrhein Energie, 31 kohta.

määristä sekä yleisistä tekijöistä, jotka voivat vaikuttaa näiden tullien kokonaismäärään (kuten kuljetettavien tavaroiden arvo tai alkuperä), tai muista elinkeinonharjoittajasta riippumattomista vaihtelevista tekijöistä.²¹

78. Näiden näkökohtien perusteella kuluttajan oikeuksia koskevan direktiivin 5 artiklan 1 kohdan a ja c alakohtaa on tulkittava siten, että elinkeinonharjoittajalla, joka tarjoaa kuluttajalle tullivälityspalvelua osana tavaroiden kansainvälistä kuljetuspalvelua, on velvollisuus ilmoittaa kuluttajalle kansainväliseen kuljetukseen sovellettavista tullimenettelyistä. Tämä velvollisuus merkitsee sitä, että elinkeinonharjoittajan on annettava yksityiskohtaisia tietoja tullimuodollisuuksissa tarvittavista nimenomaisista asiakirjoista ja yksityiskohtaisia tietoja tullikannoista ja tullimaksujen määristä sekä tietoja yleisistä tekijöistä, jotka voivat vaikuttaa tarjottavan palvelun kokonaishintaan.

2. Elinkeinonharjoittajien, jotka eivät tarjoa tullivälityspalvelua, tiedonantovelvollisuuden laajuus

79. Edellä esitetty huomioon ottaen voi olla kohtuutonta odottaa, että elinkeinonharjoittaja, joka ei tarjoa tällaisia välityspalveluita, antaa kuluttajalle yhtä yksityiskohtaisia tietoja tullimenettelyistä.

80. Vaikka olenkin samaa mieltä siitä, että tällaisen velvollisuuden asettaminen asianomaisille elinkeinonharjoittajille voi olla kohtuutonta, tämä ei pienennä elinkeinonharjoittajien olennaista velvollisuutta antaa kuluttajille riittävästi tietoja tarjottavan palvelun pääominaisuuksista, jotta kuluttaja voi tehdä perustellun kaupallisen ratkaisun.

81. Tutkittaessa tämän velvollisuuden laajuutta on tärkeää löytää asianmukainen tasapaino kuluttajansuojan korkean tason ja yritysten kilpailukyvyn välillä.²² Kun pidetään tämä mielessä, yhtäältä elinkeinonharjoittajan velvollisuus antaa tietoja tulleista ei voi olla niin laaja, että elinkeinonharjoittajaan ja sen resursseihin kohdistuu kohtuuton taakka, ja toisaalta tätä velvollisuutta ei pitäisi tulkita niin suppeasti, että kuluttaja menettää kuluttajan oikeuksia koskevan direktiivin 1 artiklassa taatun korkeatasoisen suojan.

82. Nämä näkökohdat huomioon ottaen olen samaa mieltä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen kanssa siitä, että olisi kohtuutonta asettaa rahdinkuljettajalle, joka ei tarjoa tullivälityspalvelua, kunkin sille kansainvälistä kuljetusta varten luovutettavan tavaran yksityiskohtien ja näiden tavaroiden kuljetukseen eri maissa sovellettavien erityisten asiakirjavaatimusten selvittämistä koskeva taakka. Tämä pätee erityisesti tiettyjen yritysten – kuten käsiteltävässä asiassa kyseessä olevan kaltaisten pienten yritysten –, joilla ei välttämättä ole resursseja tehdä tällaisia selvityksiä, taloudelliseen toimintaympäristöön.²³

²¹ Ks. analogisesti tuomio NEW Niederrhein Energie, 38 ja 41 kohta. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että kuluttajan on voitava hinnan laskutavasta annettavien tietojen laajuuden perusteella itse laskea kyseinen hinta ja päätyä näin lopulliseen numeromääräiseen tulokseen (kyseisen tuomion 39 kohta).

²² Ks. vastaavasti kuluttajan oikeuksia koskevan direktiivin johdanto-osan neljäs perustelukappale.

²³ Ks. analogisesti tuomio 10.7.2019, Amazon EU (C-649/17, EU:C:2019:576, 48 kohta).

83. Kuluttajansuojalainsäädäntö, kuten kuluttajan oikeuksia koskeva direktiivi, perustuu kuitenkin ajatukseen siitä, että kuluttaja on elinkeinonharjoittajaan nähden heikompi osapuoli sekä neuvotteluaseman että tietojen puolesta.²⁴ Elinkeinonharjoittajan on siten annettava riittävät tiedot, jotta tämä epätasapaino saataisiin korjattua ja jotta kuluttaja voisi tehdä perustellun kaupallisen ratkaisun.

84. Minkä tasoiset tiedot sitten riittäisivät tämän epätasapainon korjaamiseen?

85. Tähän kysymykseen vastaamiseksi on tarpeen tarkastella tullien yhteydessä mahdollisesti tarvittavia asiakirjatyyppejä.

86. Menettelyllinen kehys tullien soveltamiselle on yhdenmukaistettu Euroopan unionissa,²⁵ ja pakollisen tulli-ilmoituksen²⁶ lisäksi tullimenettelyjä koskevat yleiset asiakirjavaatimukset vahvistetaan komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2015/2447.²⁷ Niihin kuuluvat kuljetettavien tavaroiden tullausarvoa²⁸ ja alkuperää²⁹ koskevat täydentävät asiakirjat. Vaikka jäsenvaltiot voivat vapaasti määrätä asianmukaiset vaatimukset täyttävien asiakirjojen tietystä muodosta,³⁰ perustana olevat näyttövaatimukset ovat samoja koko unionissa.

87. Kun otetaan huomioon tämä ja se seikka, että kansainvälistä kuljetuspalvelua tarjoavilla elinkeinonharjoittajilla on erityistietämystä tullimenettelyjä koskevista yleisistä säännöistä ja myös näissä menettelyissä tarvittavista asiakirjoista, joihin kuuluu selvitys tavaroiden arvosta tai alkuperästä, tästä seuraa, että jotta kuluttaja voi tehdä perustellun kaupallisen ratkaisun, elinkeinonharjoittajan olisi kohtuudella odotettava antavan kuluttajalle tällaisia yleisiä tietoja niiden näyttönä toimivien asiakirjojen tyypeistä, joita kyseinen kuluttaja voi olla velvollinen toimittamaan elinkeinonharjoittajalle tullimenettelyjä varten riippumatta siitä, tarjoaako kyseinen elinkeinonharjoittaja tullivälityspalvelua vai ei.

88. Näistä syistä kuluttajan oikeuksia koskevan direktiivin 5 artiklan 1 kohdan a alakohdasta ei mielestäni voida tulkita siten, että siinä asetetaan elinkeinonharjoittajille, jotka eivät tarjoa tullivälityspalvelua, tavaroiden kansainvälisten kuljetussopimusten yhteydessä velvollisuus antaa yksityiskohtaisia tietoja (kuten luettelo) nimenomaisista asiakirjoista, joita tulliviranomaisille on esitettävä tietyllä rajalla kustakin kuljetettavasta tavarasta. Kyseisessä säännöksessä pikemminkin nähdäkseen edellytetään pelkästään, että elinkeinonharjoittajat antavat kuluttajille tietoja niiden näyttönä toimivien asiakirjojen tyypeistä, joita kuluttajan on toimitettava niille, eli siitä, että kuluttajan on toimitettava asiakirjoja, jotka osoittavat kuljetettavien tavaroiden alkuperän tai arvon, mutta niiden ei tarvitse mainita, mitä nimenomaisia asiakirjoja tähän tarkoitukseen tarvitaan.

89. Kun pidetään mielessä tarjottavan palvelun luonne, kyseisen direktiivin 5 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaista elinkeinonharjoittajan velvollisuutta ilmoittaa kuluttajalle tarjottavan palvelun kokonaishinta ei pitäisi tulkita siten, että elinkeinonharjoittajan, joka tarjoaa tavaroiden kansainvälistä kuljetuspalvelua muttei tullivälityspalvelua, edellytetään antavan kuluttajalle

²⁴ Ks. analogisesti tuomio 11.4.2024, Air Europa Líneas Aéreas (C-173/23, EU:C:2024:295, 27 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

²⁵ Ks. vastaavasti unionin tullikoodeksin johdanto-osan 28 perustelukappale.

²⁶ Unionin tullikoodeksin 158 artikla.

²⁷ Unionin tullikoodeksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013 tiettyjen säännösten täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 24.11.2015 annettu komission täytäntöönpanoasetus (EUVL 2015, L 343, s. 558; jäljempänä asetus 2015/2447).

²⁸ Asetuksen 2015/2447 145 artikla.

²⁹ Asetuksen 2015/2447 116 artikla.

³⁰ Jäsenvaltiot voivat esimerkiksi vaatia, että asiakirjat käännetään. Ks. vastaavasti asetuksen 2015/2447 116 artikla.

yksityiskohtaisia tietoja tullikannoista ja tullimaksujen määristä. Tämä johtuu siitä, ettei tulleista aiheutuvia kuluja voida perustellusti pitää osana tällaisen palvelun, joka käsittää ainoastaan tavaroiden kuljetuksen ja johon ei sisälly tulliselvityspalvelua, ”hintaa”.

90. Olen samaa mieltä komission kanssa siitä, että kuluttajan oikeuksia koskevan direktiivin 5 artiklan 1 kohdan c alakohdassa säädettyä velvollisuutta on tulkittava elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan tekemän sopimuksen luonteen valossa. Jos sopimuksessa ei määrätä, että rahdinkuljettaja vastaa tullivälityspalvelujen tarjoamisesta, rahdinkuljettaja ei ole velvollinen antamaan kuluttajalle yksityiskohtaisia tietoja kyseisiin tavaroihin sovellettavista tullikannoista ja tullimaksujen määristä.

91. Tämä ei kuitenkaan mitenkään poista tällaisella elinkeinonharjoittajalla olevaa kuluttajan oikeuksia koskevan direktiivin 5 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista velvollisuutta ilmoittaa kuluttajalle, että tavaroista saatetaan joutua maksamaan tulleja.

92. Tästä näkökulmasta katsottuna on todettava, että annettuaan kuluttajalle tällaisia tietoja näiden elinkeinonharjoittajien olisi määrättävä sopimuksessa, että siinä tapauksessa, että rajalla on maksettava tullimaksuja joko kuljetettavien tavaroiden luonteen perusteella tai kuluttajan toimittamien epätäsmällisten tai puutteellisten asiakirjojen vuoksi, elinkeinonharjoittaja maksaa tullit kuluttajan puolesta ja kuluttajan on korvattava ne elinkeinonharjoittajalle tavaroiden toimituksen jälkeen. Tällaisia tietoja mahdollisista tulevaisuudessa aiheutuvista kuluista voidaan perustellusti pitää olennaisina tietoina, joita kuluttaja tarvitsee perustellun kaupallisen ratkaisun tekemiseen.

93. Edellä esitetyn perusteella katson, että kuluttajan oikeuksia koskevan direktiivin 5 artiklan 1 kohdan a ja c alakohtaa on tulkittava siten, että elinkeinonharjoittajalla, joka tarjoaa tavaroiden kansainvälistä kuljetuspalvelua muttei tullivälityspalvelua, on velvollisuus ilmoittaa kuluttajalle ennen sopimuksen tekemistä, että kuljetettavista tavaroista saatetaan kantaa tulleja ja että kuluttajan on korvattava elinkeinonharjoittajalle mahdolliset tullit, jotka elinkeinonharjoittaja on maksanut kuluttajan puolesta. Elinkeinonharjoittaja voi täyttää tämän velvollisuuden antamalla kuluttajalle yleisiä tietoja tullimenettelyjä varten tarvittavien näyttönä toimivien asiakirjojen tyypeistä, mutta se ei ole velvollinen antamaan yksityiskohtaisia tietoja joko näiden tullimuodollisuuksien suorittamiseen tarvittavista nimenomaisista asiakirjoista tai sovellettavista tullikannoista ja tullimaksujen määristä.

94. Kun edellä esitettyjä päätelmiä sovelletaan pääasian tosiseikkoihin, käsiteltävässä asiassa vaikuttaa olevan riidatonta, että D.V:n ja Kigasin tekemä sopimus ei sisältänyt tullivälityspalvelua. Samoin on riidatonta, että Kigas (elinkeinonharjoittaja) ei antanut D.V:lle (kuluttaja) yksityiskohtaisia tietoja tullimenettelyistä ja sovellettavista tullikannoista.

95. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen asiana on arvioida, jättikö Kigas antamatta D.V:lle olennaisia tietoja mahdollisista tullimenettelyistä ja laiminlöikö se siten kuluttajan oikeuksia koskevan direktiivin 5 artiklan mukaisen ennen sopimuksen tekoa annettavia tietoja koskevan velvollisuutensa, sekä tämän laiminlyönnin laajuutta ja seurauksia kyseessä olevan sopimuksen kannalta.

IV Ratkaisuehdotus

96. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaa Lietuvos Aukščiausiasis Teismasin esittämiin ennakkoratkaisukysymyksiin seuraavasti:

Kuluttajan oikeuksista, neuvoston direktiivin 93/13/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 1999/44/EY muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 85/577/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/7/EY kumoamisesta 25.10.2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/83/EU 5 artiklan 1 kohdan a alakohtaa

on tulkittava siten, että siltä osin kuin kyseisessä säännöksessä edellytetään, että elinkeinonharjoittaja antaa kuluttajalle tietoja tavaroiden tai palvelujen pääominaisuuksista, kansainvälistä kuljetuspalvelua kuluttajalle tarjoava elinkeinonharjoittaja on velvollinen ilmoittamaan kyseiselle kuluttajalle ennen sopimuksen tekemistä, että kuljetettavista tavaroista *saatetaan* kantaa tullia. Tämä velvollisuus edellyttää, että elinkeinonharjoittajat ilmoittavat kuluttajalle, tarjotaanko tullivälityspalvelua kyseisen sopimuksen osana ja siten siitä, onko elinkeinonharjoittaja vai kuluttaja vastuussa tullimuodollisuuksien suorittamisen kannalta tarvittavista asiakirjoista.

Kun kyse on tavaroiden kansainvälisistä kuljetussopimuksista, joihin *sisältyy* tullivälityspalvelu, kuluttajan oikeuksia koskevan direktiivin 5 artiklan 1 kohdan a ja c alakohtaa

on tulkittava siten, että elinkeinonharjoittajan on annettava kuluttajalle yksityiskohtaisia tietoja tullimuodollisuuksissa tarvittavista nimenomaisista asiakirjoista ja yksityiskohtaisia tietoja tullikannoista ja tullimaksujen määristä sekä tietoja yleisistä tekijöistä, jotka voivat vaikuttaa tarjottavan palvelun kokonaishintaan.

Kun kyse on tavaroiden kansainvälisistä kuljetussopimuksista, joihin *ei sisälly* tullivälityspalvelua, kuluttajan oikeuksia koskevan direktiivin 5 artiklan 1 kohdan a ja c alakohtaa

on tulkittava siten, että elinkeinonharjoittajan edellytetään ilmoittavan kuluttajalle velvollisuudesta korvata elinkeinonharjoittajalle sen kuluttajan puolesta mahdollisesti maksamat tullit. Kyseisen elinkeinonharjoittajan olisi annettava kuluttajalle yleisiä tietoja tullimenettelyä varten tarvittavien näyttönä toimivien asiakirjojen tyypeistä, mutta se ei ole velvollinen antamaan yksityiskohtaisia tietoja joko tullimuodollisuuksien suorittamiseen tarvittavista nimenomaisista asiakirjoista tai sovellettavista tullikannoista ja tullimaksujen määristä.